

Creșteri de taxe și impozite – unde dai și unde crapa! Cazul specific al impozitului pe dividende crescut la 16% din 2026

Despre impactul noilor masuri, asumate de guvern în fața Parlamentului, s-a scris mult și se va scrie mult în continuare. De pilda, creșterile de TVA sunt așteptate să provoace un nou puseu inflaționist, dar și potențiala creștere a consumului în luna iulie. Însa acest efect probabil nu va reflecta decât accelerarea consumului, i.e. achiziții care urmau să aibă loc mai spre toamna (de exemplu, mașini sau electrocasnice) sunt grabite pentru a evita scumpirile aduse de noile cote.

În cele ce urmează mi-am propus o analiză axată specific pe majorarea impozitului pe dividende de la 10% la 16%, începând cu 1 ianuarie 2026. Aceasta modificare ridică semne de întrebare privind eficiența ei, mai ales într-un context în care celelalte forme de venituri – precum salariile, chiriile sau câștigurile de capital – rămân impozitate cu 10%, ca până acum. Întrebarea este dacă prin actualul pachet de măsuri fiscale asumat de Guvern se dorește reformarea reală a sistemului fiscal românesc, cu efecte pe termen lung, sau doar obținerea punctuală a unor venituri suplimentare la buget, în acest an și anul viitor, cu unele consecințe nedorite, pe termen lung.

După cum știm, impozitul pe dividende se aplică asupra sumelor distribuite de societăți către acționari sau asociați, fiind o formă uzuală de venit pentru antreprenori. Acest impozit a cunoscut un parcurs oscilant în ultimii ani. De la 16% în perioada pre-2015, cota a fost redusă drastic la 5%, în 2016, prin Codul Fiscal modificat (Legea 227/2015), ca parte a unei strategii mai largi de reducere a poverii fiscale, cu scopul declarat de a încuraja capitalizarea firmelor și atragerea de investiții. În 2023, a fost majorat la 8%, iar din 2024 la 10%, ceea ce reflectă o inversare a acestei strategii, mai mult din considerente bugetare și mai puțin dintr-o logică a politicilor fiscale românești. De la 1 ianuarie 2026, se revine la cota inițială de 16%, măsura justificată, din nou, prin nevoile bugetare, care vine în contradicție însă cu așteptările pieței și cu promisiunile anterioare privind predictibilitatea fiscală.

Ceea ce atrage în mod deosebit atenția este faptul că, în ciuda discuțiilor intense despre introducerea unui sistem de impozitare progresivă a veniturilor (la care s-a renunțat momentan), singura modificare reală în acest sens a fost aplicată dividendelor. Toate celelalte categorii de venituri (salarii, chirii, câștiguri de capital, dobânzi) rămân impozitate cu 10%. În niciun caz nu este o pledoarie pentru creșterea generală a impozitării a tuturor surselor de venit, dar această discrepanță creează o distorsiune fiscală evidentă și generează un stimulent puternic pentru contribuabili să recurgă la planificări fiscale care să transforme dividendele în alte forme de venituri, impozitate cu 10%. Este și normal, pentru că tendința naturală a oricărui contribuabil este aceea de a găsi cele mai bune variante legale de a plăti impozite cât mai mici, deci e foarte probabil că așa se va întâmpla și în cazul dividendelor distribuite în România, începând de anul viitor.

Astfel, vor fi rapid identificate soluții legale pentru a reduce impactul noii cote de 16%. Un exemplu simplu: în loc să-și capitalizeze firma prin aport la capitalul social, acționarii pot acorda împrumuturi firmei, urmând ca aceasta să le plătească dobânda. Dobânzile sunt deductibile pentru firma (până la un anumit prag – avantaj de 16% pentru firme platitoare de impozit pe profit) și impozitate cu doar 10% la nivelul persoanei fizice.

Astfel, ceea ce în esență este un profit al firmei ajunge la acționar sub forma unui venit taxat cu o cota mai mică decât cea pe dividend, în parametri legali. Mai mult, alte venituri precum chiriile, de exemplu, beneficiază de cheltuieli deductibile forfetare, ducând efectiv impozitarea la 8%, ceea ce ar încuraja reîncadrarea veniturilor în zona asta, acolo unde este posibil.

Este de așteptat, prin urmare, ca numărul și volumul dividendelor distribuite să scadă semnificativ după aplicarea noii cote. În locul lor, vor apărea alte forme de venituri, încadrarea acestora fiind ghidată de optimizarea fiscală mult dorită de oricine, fie persoana fizică, fie juridică. Astfel, impactul bugetar pozitiv scontat de guvern ar putea fi mult mai mic decât se estimează. Apare firească întrebarea: cum s-a luat această decizie și în ce măsură au fost evaluate reacțiile pieței?

Modificările fiscale de această amploare, mai ales cele care vizează comportamentul antreprenorial, ar trebui să fie discutate, întotdeauna și în preambulul oricărui decizii de schimbări ale peisajului fiscal, cu mediul de afaceri, analizate temeinic și aplicate doar după ce sunt înțelese posibilele efecte indirecte. Creșterea impozitului pe dividende risca să devină una dintre acele măsuri adoptate fără o analiză adecvată, fiind foarte posibil să nu aibă rezultatul așteptat.

Deși măsura este oficial asumată și adoptată de Parlament, există încă timp – până la finele anului 2025 – pentru corecții sau reanalizări. Este esențial ca în această perioadă autoritățile să deschidă un dialog real cu mediul de afaceri, să ia în calcul consecințele de fond și să decidă dacă această majorare este într-adevăr utilă sau doar o invitație la arbitraj fiscal.

Rămâne de văzut dacă autoritățile vor lua în calcul aceste reacții naturale ale pieței și, mai ales, dacă în cazul impozitului pe dividende vor folosi acest ragaz fiscal temporar pentru măsuri de ajustare bugetară sustenabilă și logică. Dar în tot acest timp, piața va reacționa și se va adapta la noile condiții!